

CITATEN ERASMUS (Groot Citatenboek, 2004, Utrecht/Antwerpen: Kosmos – Z&K Uitgevers)

Bij (943)

Kan de bouwkunst op prestaties als die der bijen bogen? Heeft ooit een filosoof een zo volmaakte gemeenschap ontworpen? *Lof der Zotheid*

Dieren (1569)

Het paard deelt het onheil der mensen. Want niet zelden put het zich uit bij wedstrijden, omdat het zich schaamt voor de nederlaag. En op het slagveld wanneer het streeft naar de overwinning, wordt het doorstoken en bijt het mét de ruiter in het zand. *Lof der Zotheid*

Drinken (1869)

Zodra men zijn roes heeft uitgeslapen, komen triomfantelijk de zorgen weer terug. *Lof der Zotheid*

Dwaasheid (1949, 1966, 1967, 1980)

Er is dus ofwel geen enkel onderscheid tussen dwazen en wijzen of, als er toch één is, dan is het dat de dwazen gelukkiger zijn daarbij. En wel daarom dat ten eerste hun geluk nauwelijks iets kost omdat een simpele vooropgezette mening voldoende is. Ten tweede omdat zij dit geluk met ontelbare anderen delen. Er is trouwens geen gein aan, iets goeds alleen te bezitten. *Lof der Zotheid*

Niets is dwazer dan wijs te zijn op het verkeerde moment. *Lof der Zotheid*

Nog een niet te versmaden eigenschap van de dwazen: zij zijn de enigen die ronduit de waarheid zeggen. *Lof der Zotheid*

Zomin een paard beklagenswaardig is omdat hij het ABC niet heeft geleerd, is de mens beklagenswaardig wanneer hij zot doet, omdat dit nu eenmaal in zijn aard ligt. *Lof der Zotheid*

Geestelijkheid (2698, 2705)

Hun hele optreden is zó, dat men zou zweren dat zij in de leer waren geweest bij rondreizende marktschreeuwers, met dit verschil, dat dezen hun verre de baas zijn. *Lof der Zotheid*

Vrouwen hebben vooral daarom een zwak voor de geestelijke stand, omdat ze bij deze hun hart kunnen luchten over haar echtgenoten. *Lof der Zotheid*

Gelijkheid (2865)

Gelijkheid verwekt geen oorlog.

Geloven (2915)

Ik geloof niemand.

Geluk (3027)

Het ware geluk bestaat slechts in de illusies die men zich daarover maakt. *Lof der Zotheid*

Geschiedenis (3226)

Wat gebeurd is, laat zich niet meer ongedaan maken.

Gevoel (3314)

Zelfs een vlieg heeft een milt (Zelfs het nederigste wezen heeft zijn gevoeligheid).

Hollander (4025)

Wat een plumpe geest! Ik vermoed dat het een Hollander was. *Colloquia*

Hoveling (4095)

Hoewel er geen kruiperiger, laffer en verachtelijker wezens zijn dan hovelingen, geven zij zich toch voor de bloem der natie uit. *Lof der Zotheid*

Humor (4173)

Niets is zo pikant, als zotte dingen met zo'n ernstig gezicht te behandelen, dat niemand opmerkt dat het maar een grap is. *Lof der Zotheid*

Idee (4291)

Bijna iedereen weet dat, maar niet iedereen komt op de gedachte. *Epicureus*

Jacht (4476)

Hoewel de jagers door voortdurend op jacht te gaan en wild te eten, niets anders bereiken dan dat ze verdierlijken, menen zij dat ze het leven van een prins leiden. *Lof der Zotheid*

Jaloezie (4481)

Hoeveel beter is hij er aan toe die in gelukkige onwetendheid leeft, dan wie door jaloerse achterdochtigheid zijn leven bederft en van iedere kleinigheid een tragedie maakt! *Lof der Zotheid*

Jeugd (4538)

Wie niet dartelt heeft een korte jeugd. *Lof der Zotheid*

Lelikhed (5322)

Al draagt een aap een gouden ring, het is en blijft een lelijk ding.

Militarisme (6802)

Dan (in de oolog) heeft men dikke, weldoorvoede soldaten nodig, met een maximum aan moed en een minimum aan hersens. *Lof der Zotheid*

Natuur (7088)

De natuur haat namaak en zonder menselijk ingrijpen groeit alles het beste. *Lof der Zotheid*

Noodlot (7240)

Tegenover het noodlot staan zelfs de goden machteloos.

Onderwijs (7359)

Het is de grootste dwaasheid dingen te leren die men later weer moet vergeten.

Ontevredenheid (7484)

Wat mooiers kunnen de goden de mens schenken dan een knap gezicht, doch wat baat dit als ontevreden trekken het ontsieren? *Lof der Zotheid*

Oorlog (7609)

De oorlog lijkt plezierig voor wie er geen ervaring mee hebben.

Optimisme (7728, 7735)

De hemel draait nog.

Ook onder doornstruiken groeien rozen.

Ouderdom (7813)

Hoe ouder ze worden, des te meer gaan ze op kinderen lijken, tot ze ten slotte, zonder het leven moe te zijn, uit het leven scheiden als kinderen. *Lof der Zotheid*

Politiek (8139)

Want wie het roer van het schip van staat hanteert, moet slechts het algemeen belang en niet zichzelf dienen. *Lof der Zotheid*

Proces (8207)

Velen voeren eindeloze processen en verrijken daarmee om strijd de trage rechter en de medeplichtige advocaat. *Lof der Zotheid*

Raad (8260)

Geen gift is kostbaarder dan goede raad.

Redenaar (8378)

Wanneer eens geen vreemde woorden tot hun beschikking staan, dan weten zij uit stoffige olifanten altijd nog wel een paar verouderde termen op te diepen, waarmee zij hun hoorders kunnen imponeren. *Lof der Zotheid*

Schijn (8679, 8681)

Per slot van rekening is de menselijke ziel nu eenmaal zo ingesteld, dat eerder de schijn dan de werkelijkheid haar imponeert. *Lof der Zotheid*

Velen willen tegenover de buitenwereld voor rijk doorgaan, maar lijden thuis met mannenmoed honger. *Lof der Zotheid*

Verbeelding (9960)

Ik weet dat moeder Natuur niet alleen aan ieder mens afzonderlijk een flinke dosis eigendunk heeft meegegeven, maar dat ze ook ieder natie en stad een collectief chauvinisme heeft ingeplant. *Lof der Zotheid*

Vleierij (10384)

Vleierij bewerkt dat ieder behagen scheidt in zichzelf, wat toch zeker zeer veel bijdraagt tot het levensgeluk. *Lof der Zotheid*

Vreugde (10673)

En zonder vreugde verdient het leven de naam van leven niet. *Lof der Zotheid*

Vriendschap (10754, 10795, 10803)

Houd, als je nieuwe vrienden maakt, de oude in ere.

Wanneer ze ten slotte alles verspeeld hebben, dan bedriegen ze liever hun beste vrienden dan degene aan wie ze verloren hebben. *Lof der Zotheid*

Zolang de pot op het vuur staat, leeft de vriendschap.

Waaizin (11095)

Een van de allerzoetste vormen van waaizin is ongetwijfeld het pronken met andermans veren. *Lof der Zotheid*

Waarheid (11143)

De waarheid heeft van nature een komisch effect, mits ze niet kwetsend is. *Lof der Zotheid*

Wijsheid (11516)

De zwanen zullen zingen, zodra de kraaien zwijgen.

De wijze zal spreken als de gekken uitgewauweld zijn.

Zelfverachting (11789)

Kan iemand die zichzelf haat, wel van een ander houden? *Lof der Zotheid*

Zelfvertrouwen (11798)

Kunt ge iets fraais, iets aardigs, iets bekoorlijks presteren, wanneer ge niet met uzelf bent ingenomen? *Lof der Zotheid*

Overige relevante citaten van Erasmus:

- Ik ben een veelschrijver die niet ophoudt met mijn pen mij tegen de oorlog te verzetten.
- De oorlog is slechts mooi voor hen die hem niet ervaren hebben.
- Het volk sticht en kweekt de steden, de dwaasheid der vorsten verwoest ze weer.
- Er zijn omstandigheden waarin men de vrede moet kopen; men betaalt er nooit te veel voor.
- Als er iets bestaat dat uitgeroeid moet worden en dat ieder verplicht is tegen te gaan en te helpen te voorkomen, dan is het zonder twijfel de oorlog.
- De oorlog is zo onrechtvaardig dat hij gewoonlijk door de grootste schurken het beste gevoerd wordt.
- Door bescheidenheid wordt meer bereikt dan door onstuimigheid.